YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

GREEN ECONOMY AND DEVELOPMENT

Social, Economic, Technological, Scientific and Popular Science Journal

2026-YIL / SENTABR / 9-SON, I-QISM

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, sentabr.
I-qism

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G‘afforovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug‘aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko‘nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo‘ja o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o‘g‘li, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig‘i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o‘rinbosari
Ochilov Farkhod, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig‘i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta o‘qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o‘g‘li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o‘g‘li, TDIU katta o‘qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra’no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:
""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INVESTITSION FAOLIYATNI RAG'BATLANTIRISH VA BAHOLASHNING XORIJIY TAJRIBASI 34
Aytmuratova Ulbike Jalgasovna

BREND POZITSIYALASH STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISHDA BOZOR TADQIQOTLARI METODIKASI 41
Jumayeva Zulfiya Qayumovna

GLOBAL MOLIYAVIY BEQARORLIKNING O'ZBEKISTON MILLIY VALYUTASI BARQARORLIGIGA TA'SIRI 46
Davlatova Nilufar Avazovna

KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING MAKROIQTISODIY SAMARADORLIGI: MANZILLI SAMARADORLIK INDEKSI (MSI) ASOSIDA BANDLIK DASTURLARINI BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA) 50
Eshmurodov Adhamjon Rahmonjonovich

АНАЛИЗ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ ООО «SAM PULSAR DISTRIBUTORS» 61
Мусаева Шоира Азимовна

KICHIK BIZNESDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI 68
Tukhtasinova Intizorkhon Sherzod qizi

GLOBALLASHUV DAVRIDA JAHON IQTISODIYOTIDAGI O'ZGARISHLARNING YANGI O'ZBEKISTONGA TA'SIRI 73
Jahongir Nurulloyevich Jurayev

YASHIL INNOVATSIYALARNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT VA XUSUSIY SEKTOR HAMKORLIGI 77
Nasulloeva Oydinoy Saidovna

ПРИВЛЕЧЕНИЕ МОЛОДЁЖИ К ЭКСПОРТУ ЦИФРОВЫХ УСЛУГ: МЕХАНИЗМ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ 82
Палвонова Севара Бахромовна

MINTAQA IQTISODIYOTINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHDA IT-PARKLARNING NAZARIY VA INSTITUTSIONAL ASOSLARI 94
Sultanova Zuxra Jaksilikovna

INSON KAPITALINING KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 99
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich
Dilmurodov Komiljon Ahmad o'g'li

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ENERGIYA SAMARADORLIGINI MONITORING QILISHNING INTEGRATSIYALASHGAN UZEMS MODELI 103
Bobobekov Ergash Abdumalikovich

AUDIT JARAYONIDA MOLIYAVIY FIRIBGARLIK BELGILARINI ANIQLASHNING TAHLILIY TARTIB-TAOMILLARINI TAKOMILLASHTIRISH 108
Xusanov Shuxrat Burxanovich

FROM AUTOMATION TO STANDARDIZATION: OPERATIONS MANAGEMENT CHALLENGES IN UZBEKISTAN'S HOSPITALITY SECTOR 115
Asal Kadirova

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОСТИНИЧНЫМИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ НА ОСНОВЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕХАНИЗМОВ В УЗБЕКИСТАНЕ 125
Нигматова Сугдиена Жалолиддин кизи

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

SANOAT 4.0 TEXNOLOGIYALARINING RAQAMLI IQTISODIYOT
RIVOJLANISHI VA UZOQ MUDDATLI IQTISODIY O'SISHDAGI ROLI 131
Komilova Dilafruz Rustam qizi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MAISHIY XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI
RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI 137
Samiyeva Gulnoza Toxirovna
O'taganov Fazliddin Isroil o'g'li

ПЕРСПЕКТИВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СТРАХОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ТУРИСТСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ 142
Эргашева Файёза Боходир кизи

МЕХАНИЗМЫ ГАРМОНИЗАЦИИ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО УЧЕТА И
ОТЧЕТНОСТИ В МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКЕ 146
Жиенбаева Айсанем Оразбаевна

XORAZM VILOYATIDA SHOLI YETISHTIRISHNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI
VA UNING RESPUBLIKA SHOLICHILIGIDAGI O'RNI 154
Matrasulova Feruza Baxodirovna

YIRIK KORXONALARDA SOLIQ NAZORATINING HUQUQIY ASOSLARI
VA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI 159
Qo'shaqov Asrorjon Nematjonovich

ФОРМИРОВАНИЕ РЕЗУЛЬТАТИВНОЙ СТРУКТУРЫ БЮДЖЕТНЫХ ПРОГРАММ
В СФЕРЕ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА: МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ 166
Мирзаева Дилдора Иномовна

O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI VA KREDIT
RISKLARI HOLATINI BAHOLASH (DAVLAT BANKLARI MISOLIDA) 174
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li

O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI 183
Aslanova Dilnoza Fatilloyevna

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TASHKILOT BOSHQARUV TIZIMINI
TAKOMILLASHTIRISH: NAZARIY YONDASHUVLAR VA BAHOLASH METODOLOGIYASI 187
Raxmonova Nilufar Umedovna

HUDUDIY IQTISODIYOT TARKIBIY O'ZGARISHLARINI SHAKLLANTIRISHDA
SANOATLASHUV, XIZMATLAR SEKTORI VA INVESTITSIYALARNING ROLI 196
Raxmonqulova Nafisa Olimjon qizi

SOLIQ BAZASI TUSHUNCHASI, UNING MAZMUNI VA IQTISODIY MOHIYATI 201
Gadoyeva Nilufar Erkinovna

SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA KORXONALARNING MOLIYAVIY
MENEJMENT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 208
Atadjanova Sevinch Qurbonbayevna

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORAT SUBYEKTLARINI
SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 214
Homidov Baxtiyor Rahimberdievich

XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION MARKETINGNI QO'LLASH SAMARADORLIGINI
BAHOLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 222
I.R.Sabirjanova

OPPORTUNITIES FOR UTILIZING TAX INCENTIVES GRANTED TO SMALL AND MEDIUM-SIZED
ENTERPRISES FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THEREGIONAL ECONOMY 228
Palvanbayev Umidbek Uktam o'g'li

MINTAQAVIY TURISTIK KLASTERLARNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI:
IQTISODIY SAMARADORLIK MODELI 233
Kazokova Dilnoza Bobirovna

KORPORATIV BOSHQARUVNING QURILISH KORXONALARI IQTISODIY
SAMARADORLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASHNING NAZARIY YONDASHUVLARI 238
G'iyosov Ilxom Karimovich

O‘ZBEKISTONDA KAPITAL BOZORINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI TAHLILI 246
Xaitova Gulmira Matsalayevna
SUV TEJOVCHI INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI 253
Sangirova Umida Ravshanovna
МЕТОДЫ СИСТЕМ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ И ПЛАНИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ 259
Н. М. Эргашева
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI 265
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich
Ishbekova Lobar Yunusxonovna
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING TO‘LOV QOBILIYATINI TA’MINLASHDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISHNING O‘RNI 271
Ishbekova Lobar Yunusxonovna
ТЕНДЕНЦИИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ТАДЖИКИСТАНА ЗА 35 ЛЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ НЕЗАВИСИМОСТИ 276
Икроми Нуриддин Киём
Раҳматзода Далер Талбак
YANGI O‘ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI VA ISTIQBOLLARI 283
Farog‘at Xo‘jabekova
MINTAQADA AGROTURIZMNI XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: XALQARO MODELLAR VA O‘ZBEKISTON UCHUN INNOVATSION MEXANIZMLAR 288
Aliqulov Humoyun Tohir o‘g‘li
KICHIK BIZNESDA XIZMAT KO‘RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-BOSHQARUV MEXANIZMI 294
Kabilova Shahnoza Jurayevna
SUN’IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI VA MOBIL ILOVALAR YORDAMIDA CHAKANA BANK XIZMATLARINI KO‘RSATISH 301
Parpiboyeva Lobar Abdikomilovna
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARNI MOLIYALASHTIRISHNING TAHLILI 308
Abduraxmanov Farrux Talipjanovich
TURIZM SOHASI BARQAROR RIVOJLANISHINING ASOSIY TENDENSIYALARI VA TARKIBIY O‘ZGARISHLARI TAHLILI 316
O‘sarov Abdulla Davronqulovich
KICHIK BIZNES SOHASIDA INSON KAPITALI VA MEHNAT MUNOSABATLARINING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI, MOHIYATI VA NAZARIY YONDASHUVLAR 323
Ulug‘muradova Nodira Berdimuradovna
MILLIY YASHIL TAKSONOMIYANING O‘ZBEKISTONDA YASHIL INVESTITSIYALAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI 329
Usmonova Gulasal Akmal qizi
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBI TIZIMINI ISLOH ETISHNING ASOSIY BOSQICHLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 334
Bekimbetova Asal Ergash qizi
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК: ОТ ТРАДИЦИОННЫХ ТЕНДЕРОВ К ЭЛЕКТРОННЫМ ПЛАТФОРМАМ 340
Ризакулов Шерзод Шермуратович
TIJORAT BANKLARIDA JISMONIY SHAXSLARNI KREDITLASH AMALIYOTINING EKONOMETRIK PROGNOZI VA TAKOMILLASHTIRISH YO‘NALISHLARI 346
Jumayev Azamat Qurbonali o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

TIJORAT BANKLARIDA STRATEGIK REJALASHTIRISH JARAYONLARIGA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI INTEGRATSIYALASH MEXANIZMLARI 352
Ro'ziboyev Shuxrat Komilovich

ADVOKATLIK XIZMATLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH 360
Turayev Shaxriyor Shodiyorovich

OLIY TA'LIM XIZMATLARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 366
Pardayev Jaxongir Sobirjon o'g'li

TIJORAT BANKLARINING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI ISHTIROKINI OSHIRISH YO'LLARI 372
Butayev Axror Abduxolikovich

GLOBALLASHUV VA RAQOBAT SHAROITIDA O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINI O'TKAZISHNING MUHIMLIGI HAMDA UNING KELGUSI ISTIQBOLLARI 385
Nizamov Umid Najimovich

PATHWAYS TO SUSTAINABLE ENERGY TRANSITION IN UZBEKISTAN AND THE ROLE OF POLICY AND INVESTMENT MECHANISMS (EVIDENCE FROM INPUT-OUTPUT-CGE MODEL) 391
Gulmuxamedova Dilbar

METAEXTRACT: A HYBRID METADATA EXTRACTION SYSTEM COMBINING RULE-BASED AND STATISTICAL APPROACHES 399
Rashid Muhtorovich Turgunbaev

HUDUDLARDA YASHIL TURIZMNI RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA HOLATINI TAHLILI 405
Nozimov Eldor Anvarovich

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DAROMADLAR VA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI MHXS ASOSIDA YURITISHNI TAKOMILLASHTIRISH 410
Kuvatova Dinara Anvarovna

HUDUDIY IQTISODIY SALOHIYAT VA ELEKTRON TIJORAT RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNI BAHOLASH 416
Ravshanova Muhayyo Maxmanazarovna

HUDUDIY IQTISODIY SALOHIYAT VA ELEKTRON TIJORAT RIVOJLANISHI O‘RTASIDAGI O‘ZARO BOG‘LIQLIKNI BAHOLASH

Ravshanova Muhayyo Maxmanazarovna
Iqtisodiyot va pedagogika universiteti
“Iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti
ORCID: 0009-0002-2385-5485

Annotatsiya. Maqolada hududiy iqtisodiy salohiyat va elektron tijorat rivojlanishi o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni baholash masalalari Qashqadaryo viloyati misolida ko‘rib chiqilgan. Tadqiqotda hududiy iqtisodiy salohiyat indeksi (REP) va hududiy elektron tijorat rivojlanish indeksi (RECI) 2018–2025-yillar uchun qurilgan hamda ular o‘rtasidagi bog‘liqlik korrelyatsion-regressiya tahlili yordamida baholangan. Natijalar ikki indeks o‘rtasida kuchli, statistik jihatdan yuqori ahamiyatli ijobiy bog‘liqlik mavjudligini ($r = 0,97$; $R^2 = 0,95$; $p < 0,001$) ko‘rsatgan, bu esa hududiy iqtisodiy salohiyatning oshishi elektron tijoratning rivojlanishi uchun zarur shart-sharoit yaratishini va, aksincha, elektron tijoratning kengayishi hududiy iqtisodiy salohiyatni mustahkamlashning muhim omili ekanligini tasdiqlaydi.

Kalit so‘zlar. Hududiy iqtisodiy salohiyat, elektron tijorat, o‘zaro bog‘liqlik, korrelyatsion-regressiya tahlili, raqamli iqtisodiyot, kompozit indeks, Qashqadaryo viloyati, mintaqaviy rivojlanish.

Abstract. The article examines the relationship between regional economic potential and the development of e-commerce, using the Kashkadarya region as a case study. The study constructs the Regional Economic Potential Index (REP) and the Regional E-Commerce Development Index (RECI) for 2018–2025 and assesses the relationship between them using correlation and regression analysis. The results reveal a strong and statistically highly significant positive relationship between the two indices ($r = 0.97$; $R^2 = 0.95$; $p < 0.001$), indicating that an increase in regional economic potential creates the necessary conditions for the development of e-commerce and, conversely, that the expansion of e-commerce is an important factor in strengthening regional economic potential.

Keywords: regional economic potential, e-commerce, interrelationship, correlation and regression analysis, digital economy, composite index, Kashkadarya region, regional development.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы оценки взаимосвязи между региональным экономическим потенциалом и развитием электронной коммерции на примере Кашкадарьинской области. В исследовании сформированы индекс регионального экономического потенциала (REP) и индекс развития региональной электронной коммерции (RECI) за 2018–2025 годы, а взаимосвязь между ними оценена с помощью корреляционно-регрессионного анализа. Результаты показали наличие сильной и статистически высокозначимой положительной взаимосвязи между двумя индексами ($r = 0,97$; $R^2 = 0,95$; $p < 0,001$), что свидетельствует о том, что рост регионального экономического потенциала создаёт необходимые условия для развития электронной коммерции и, в свою очередь, расширение электронной коммерции является важным фактором укрепления регионального экономического потенциала.

Ключевые слова: региональный экономический потенциал, электронная коммерция, взаимосвязь, корреляционно-регрессионный анализ, цифровая экономика, композитный индекс, Кашкадарьинская область, региональное развитие.

KIRISH

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda elektron tijorat raqamli iqtisodiyotning eng jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biriga aylandi. 2022-yilda mamlakatimizda elektron tijorat bozori hajmi 311 million AQSH dollariga yetdi, bu 2018-yilga nisbatan 5 baravar ko‘p ko‘rsatkichdir. Xuddi shu yili elektron tijoratda sotuvlar

hajmi 2021-yilga nisbatan 1,8 baravarga oshib, 10,8 trillion soʻmdan ortiqni tashkil etdi, bu esa yalpi chakana savdoning 4 foizdan ortigʻini tashkil etadi. 2024-yilda esa bozor hajmi 2023-yilga nisbatan 39,8 foizga oʻsib, davom etayotgan jadal rivojlanish tendensiyasini namoyish etdi.

Elektron tijoratning bunday jadal rivojlanishi tasodifiy emas - u koʻp jihatdan hududning umumiy iqtisodiy salohiyati, jumladan, raqamli infratuzilma, logistika tizimi, aholi daromadlari va tadbirkorlik faolligi bilan bogʻliq. Shu bilan birga, elektron tijoratning oʻzi ham, aksincha, hududiy iqtisodiy salohiyatni mustahkamlovchi omil sifatida chiqishi mumkin - u kichik va oʻrta biznesning bozorga chiqish xarajatlarini kamaytiradi, yangi ish oʻrinlari yaratadi va hududiy chegaralarni yengib oʻtish imkonini beradi. Bu ikki tomonlama, potensial oʻzaro kuchaytiruvchi bogʻliqlikni miqdoriy jihatdan aniq baholash mintaqaviy raqamli iqtisodiyot siyosatini shakllantirishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot muammosi. Ushbu tadqiqot quyidagi aniq iqtisodiy muammoni hal etishga qaratilgan: hududiy iqtisodiy salohiyatning oshishi yoki pasayishi mintaqada elektron tijoratning rivojlanish surʼatiga qanday va qay darajada taʼsir qiladi hamda bu bogʻliqlik statistik jihatdan qanchalik kuchli va ishonchli? Ushbu savolga aniq javob berish mintaqaviy raqamli iqtisodiyot siyosatini ishlab chiqishda elektron tijoratni rivojlantirish choralarini umumiy iqtisodiy rivojlantirish strategiyasi bilan qanday muvofiqlashtirish kerakligini aniqlashga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tuychiev X. hududiy iqtisodiyot salohiyatini statistik baholash masalalarini Qashqadaryo viloyati misolida oʻrgangan boʻlib, hududiy iqtisodiy koʻrsatkichlarni tahlil qilish orqali hududiy iqtisodiy salohiyatni baholashning statistik metodologiyasini taklif etgan; muallif mavjud tadqiqotlarda hududiy iqtisodiyot salohiyatini statistik baholashning yaxlit metodologiyasi hali shakllantirilmaganligini taʼkidlagan [1].

Elektron tijoratning zamonaviy iqtisodiyotga taʼsirini oʻrgangan tadqiqotda elektron tijorat bozori hajmining 2018–2022-yillardagi jadal oʻsishi, uning yalpi chakana savdodagi ulushi va milliy elektron tijorat platformalarining eksport salohiyatini oshirishdagi roli tahlil qilingan, elektron tijorat mamlakat iqtisodiy oʻsishi va innovatsiyalar drayveri sifatida koʻrsatilgan [2]. Oʻzbekistonda elektron tijoratning YAIMdagi ulushi va iqtisodiy oʻsishga taʼsirini oʻrgangan tadqiqotda 2019-yildan 2023-yilgacha elektron tijorat orqali yaratilgan yalpi qoʻshilgan qiymatning YAIMdagi ulushi 0,1 foizdan 1,2 foizgacha oshgani, sektorning kichik va oʻrta biznes uchun bozorga kirish xarajatlarini kamaytirish, yangi ish oʻrinlari yaratish va xizmatlar sektorining YAIMdagi ulushini oshirish orqali iqtisodiy oʻsishga koʻp qirrali taʼsir koʻrsatishi koʻrsatib berilgan [3]. Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishni reyting baholash tizimini joriy etish toʻgʻrisidagi meʼyoriy hujjatda hududlarning iqtisodiy va investitsiyaviy salohiyatini, shu jumladan, ularning boshqa qiyosiy ustunliklarini baholashning yagona tizimini joriy etish zarurligi belgilangan [4].

Elektron tijorat sohasini rivojlantirishning strategik yoʻnalishlarini oʻrgangan boshqa tadqiqotlarda ham hududiy va tarmoq darajasidagi omillar alohida taʼkidlangan. Xususan, Mustafakulov Sh.X. Oʻzbekistonda raqamli iqtisodiyot va elektron tijoratni rivojlantirish omillarini tahlil qilib, internet infratuzilmasi, raqamli savodxonlik va institutsional muhitning sohaning hududiy tarqalishidagi hal qiluvchi rolini asoslab bergan [5]. Kamilov A.T. esa elektron tijorat infratuzilmasini rivojlantirishning ustuvor yoʻnalishlarini oʻrganib, logistika va yetkazib berish tizimlarining, ayniqsa, poytaxtdan uzoq hududlarda, sohaning kengayishidagi cheklovchi omil sifatidagi ahamiyatini koʻrsatib bergan [6]. Markaziy Osiyo mamlakatlarida elektron savdo tarkibi va biznes modellarining rivojlanish xususiyatlarini qiyosiy oʻrgangan tadqiqotda Oʻzbekiston va Qozogʻistonda raqamli platformalar, marketpleys tizimlari hamda transchegaraviy savdo mexanizmlarining boshqa mintaqa davlatlariga nisbatan jadalroq rivojlanayotgani qayd etilgan [7]. Ushbu manbalarni umumlashtirib aytish mumkinki, hududiy iqtisodiy salohiyat va elektron tijorat rivojlanishi alohida-alohida yetarlicha oʻrganilgan boʻlsa-da, ular oʻrtasidagi oʻzaro bogʻliqlikni miqdoriy, korrelyatsion-regressiya tahlili asosida baholash masalasi, xususan, Qashqadaryo viloyati misolida, ilmiy adabiyotda hali yetarli darajada yoritilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ikkita kompozit indeks qurildi. Hududiy iqtisodiy salohiyat indeksi (REP) yalpi hududiy mahsulot, sanoat ishlab chiqarish va investitsiya oʻsish surʼatlarining tarkibiy indeksi sifatida, 2018-yil bazaviy qiymati 100 ga teng qilib hisoblandi. Hududiy elektron tijorat rivojlanish indeksi (RECI) mintaqadagi onlayn savdo hajmi, elektron tijorat subyektlari soni va raqamli toʻlovlar hajmining oʻsish surʼatlari asosida, xuddi shunday tarzda 2018-yil bazaviy qiymati 100 ga teng qilib qurildi. Ikkala indeks ham Milliy statistika qoʻmitasi va tegishli tarmoq tashkilotlari tomonidan eʼlon qilingan rasmiy oʻsish surʼatlariga muvofiqlashtirilgan holda shakllantirildi.

REP va RECI oʻrtasidagi bogʻliqlikni baholash uchun Pirson korrelyatsiya koeffitsienti hamda oddiy chiziqli regressiya modeli qoʻllanildi:

$$RECI = \beta 0 + \beta 1 \cdot REP + \varepsilon,$$

bu yerda β0, β1 — EKKU yordamida baholanadigan koeffitsientlar, ε - tasodifiy xato hadi. Tadqiqotning empirik bazasini 2018–2025-yillar uchun yillik koʻrsatkichlar tashkil etadi; kirish maʼlumotlari (1-jadval).

1-jadval. Tadqiqotda qoʻllanilgan kirish maʼlumotlari - REP va RECI indekslari (2018–2025, 2018 = 100)[1]

Yil	REP	RECI
2018	99,5	99,7
2019	106,3	154,5
2020	112,3	219,4
2021	118,4	281,3
2022	125,5	511,8
2023	135,0	691,1
2024	142,5	967,3
2025	152,0	1338,1

Izoh: REP - hududiy iqtisodiy salohiyat indeksi, RECI - hududiy elektron tijorat rivojlanish indeksi. RECI qiymatlarining jadal oʻsishi mamlakat miqyosida elektron tijorat bozorining 2018–2022-yillarda 5 baravar, 2022-yilda esa 1,8 baravar oʻsganligiga oid rasmiy maʼlumotlarga muvofiqlashtirilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

REP va RECI indekslarining 2018–2025-yillardagi dinamikasi (1-rasm).

1-rasm. Hududiy iqtisodiy salohiyat (REP) va elektron tijorat rivojlanish (RECI) indekslarining dinamikasi (2018–2025, Qashqadaryo viloyati)

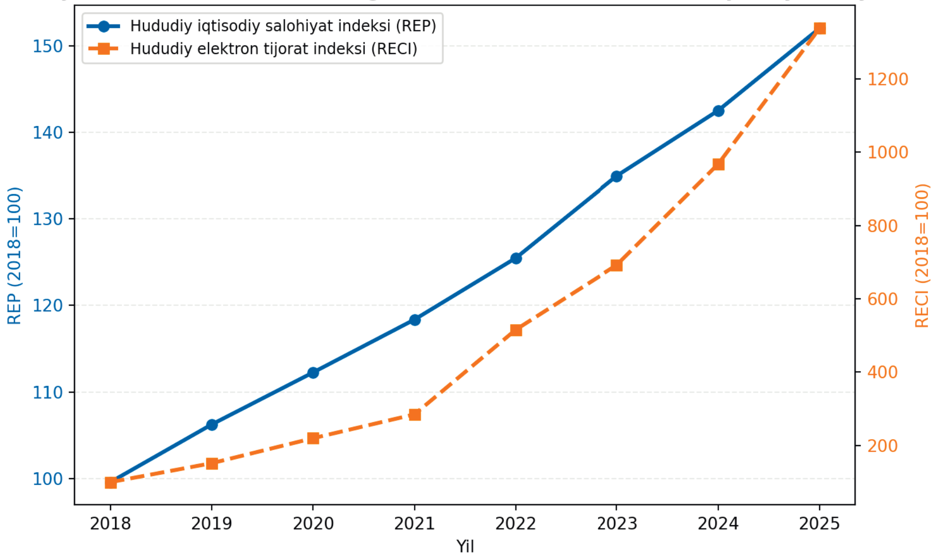

1-rasmdan koʻrinib turibdiki, ikkala indeks ham barqaror oʻsuvchi tendensiyaga ega, biroq RECIning oʻsish surʼati REPga nisbatan sezilarli darajada yuqori - bu elektron tijoratning hududiy iqtisodiy salohiyatga nisbatan tezroq rivojlanayotganidan dalolat beradi. REP va RECI oʻrtasidagi bogʻliqlikning korrelyatsion-regressiya tahlili natijalari (2-rasm) va (2-jadval).

1 Oʻrganishlar natijasida muallif ishlanmasi

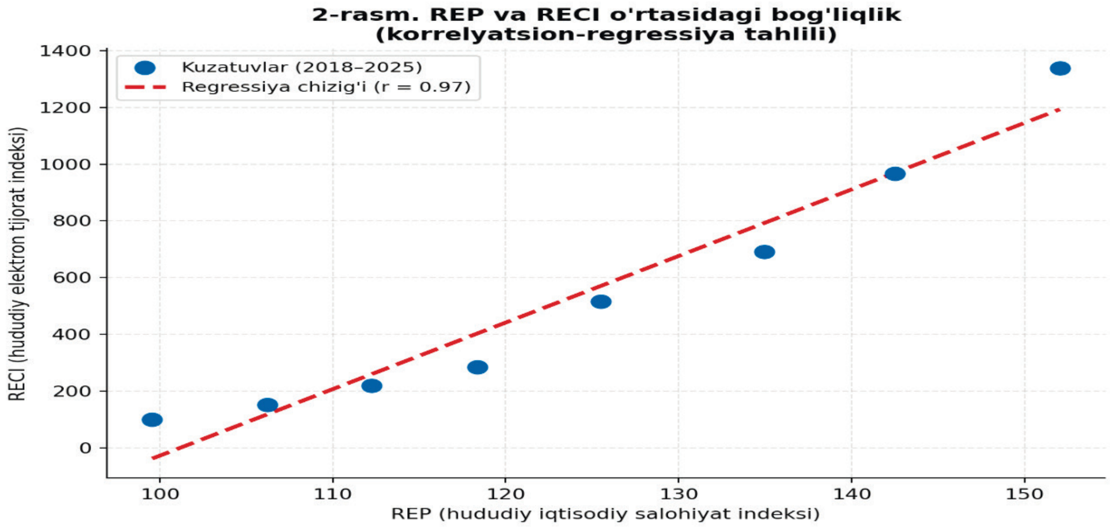

2-jadval. REP va RECI o'rtasidagi bog'liqlikni baholovchi regressiya modeli natijalari [2]

O'zgaruvchi	Koeffitsient	Standart xato	t-statistika	p-qiymat
Konstanta (β0)	–2374,5	279,1	–8,51	0,000
REP (hududiy iqtisodiy salohiyat indeksi)	23,47	2,23	10,52	0,000

Model umumiy ko'rsatkichlari: korrelyatsiya koeffitsienti r = 0,97; R^2 = 0,949; F-statistika = 110,7 ($p < 0,001$); kuzatuvlar soni n = 8.

2-jadval va 2-rasm ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, REP va RECI o'rtasida juda kuchli, statistik jihatdan yuqori ahamiyatli ijobiy chiziqli bog'liqlik mavjud (r = 0,97). Model natijalariga ko'ra, hududiy iqtisodiy salohiyat indeksining 1 birlikka oshishi elektron tijorat rivojlanish indeksining o'rtacha 23,47 birlikka oshishi bilan bog'liq (β = +23,47; $p < 0,001$). Ushbu yuqori elastiklik koeffitsienti shuni ko'rsatadiki, elektron tijorat rivojlanishi hududiy iqtisodiy salohiyat o'sishiga nisbatan bir necha barobar tezroq sur'atlarda kengaymoqda, bu esa elektron tijoratning nafaqat iqtisodiy salohiyat natijasi, balki uni tezlashtiruvchi qo'shimcha omil sifatida ham namoyon bo'layotganini ko'rsatadi.

Bunday yuqori korrelyatsiya R^2 = 0,949 ko'rsatkichi bilan birga REP indeksidagi o'zgaruvchanlikning qariyb 95 foizi RECI dinamikasi bilan izohlanishini bildiradi. Bu natija ikki jarayon - hududiy iqtisodiy salohiyatni mustahkamlash va elektron tijoratni rivojlantirish - o'zaro chambarchas bog'liq, bir-birini kuchaytiruvchi jarayonlar ekanligini tasdiqlaydi: iqtisodiy salohiyat o'sishi elektron tijorat uchun zarur infratuzilma, xarid qobiliyati va tadbirkorlik muhitini yaratadi, elektron tijoratning rivojlanishi esa, o'z navbatida, yangi ish o'rinlari, soliq tushumlari va kichik biznes faolligini oshirish orqali hududiy iqtisodiy salohiyatni mustahkamlaydi.

Milliy kontekstdagi tasdiqlovchi dalillar. Aniqlangan bog'liqlikning ishonchliligini kuchaytiruvchi qo'shimcha dalil sifatida milliy darajadagi ko'rsatkichlarni keltirish mumkin. 2025-yil boshiga kelib O'zbekistonda internet foydalanuvchilari soni 32,7 million kishiga, ya'ni aholining 87,2 foiziga yetdi, bu esa elektron tijorat uchun zarur bo'lgan keng iste'molchi bazasini shakllantirmoqda. Shu bilan bir vaqtda, mamlakatda iste'mol operatsiyalarining 60 foizdan ortig'i raqamli to'lovlar orqali amalga oshirilmoqda, bu esa raqamli infratuzilmaning (internet penetratsiyasi va to'lov tizimlari kabi hududiy iqtisodiy salohiyatning tarkibiy qismlari) elektron tijorat rivojlanishidagi bevosita rolini yana bir bor tasdiqlaydi.

Shu bilan birga, aniqlangan yuqori korrelyatsiya koeffitsientini talqin qilishda ehtiyotkorlik zarur: kuzatuvlar soni nisbatan kam (n = 8, yillik ma'lumotlar), bu esa natijalarning statistik quvvatini cheklaydi. Bundan tashqari, ikkala indeks ham umumiy vaqt trendiga ega bo'lgani sababli, aniqlangan bog'liqlik qisman umumiy o'sish tendensiyasi (trend) bilan izohlanishi mumkin, bu esa sababiy (kauzal) bog'liqlikni to'liq isbotlamaydi - faqat statistik hamrohlikni (assotsiatsiyani) ko'rsatadi. Shu sababli kelgusi tadqiqotlarda choraklik yoki oylik chastotadagi uzunroq vaqt qatorlaridan foydalanish, shuningdek, Grenjer sababiyligi testi kabi qo'shimcha usullarni qo'llash orqali bog'liqlikning yo'nalishini (REPdan RECIga yoki aksincha) aniqroq belgilash tavsiya etiladi.

2 O'rganishlar natijasida muallif ishlanmasi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotning boshida qo‘yilgan muammoga javoban, natijalar shuni ko‘rsatadiki, hududiy iqtisodiy salohiyat va elektron tijorat rivojlanishi o‘rtasida kuchli, statistik jihatdan yuqori ahamiyatli ijobiy o‘zaro bog‘liqlik mavjud ($r = 0{,}97$; $R^2 = 0{,}949$). Bu ikki jarayon bir-biridan mustaqil emas, balki o‘zaro kuchaytiruvchi xususiyatga ega: hududiy iqtisodiy salohiyatning pasayishi elektron tijorat rivojlanishini sezilarli darajada sekinlashtirishi va, aksincha, elektron tijoratni rivojlantirishga qaratilgan maqsadli choralar hududiy iqtisodiy salohiyatni mustahkamlashga xizmat qilishi mumkin.

Amaliy tavsiya sifatida quyidagilarni keltirish mumkin: mintaqaviy iqtisodiy rivojlantirish strategiyalarida elektron tijoratni alohida, mustaqil yo‘nalish sifatida emas, balki umumiy hududiy iqtisodiy salohiyatni mustahkamlashning integral qismi sifatida ko‘rib chiqish; raqamli infratuzilma (internet, logistika, raqamli to‘lov tizimlari)ga investitsiyalarni oshirish orqali elektron tijoratning yanada tezroq rivojlanishiga sharoit yaratish, bu esa, o‘z navbatida, hududiy iqtisodiy salohiyatga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi; REP va RECI indekslarini mintaqaviy statistik monitoring tizimiga joriy etib, ularning dinamikasini muntazam kuzatib borish hamda kelgusi tadqiqotlarda ushbu bog‘liqlikni tuman darajasida, ko‘proq kuzatuv soniga ega panel ma’lumotlar asosida va Grenjer sababiyligi testi kabi qo‘shimcha ekonometrik usullar yordamida chuqurroq o‘rganish.

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot hududiy iqtisodiy salohiyat va elektron tijorat rivojlanishi o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni Qashqadaryo viloyati misolida ilk bor kompozit indekslar va korrelyatsion-regressiya tahlili asosida miqdoriy jihatdan baholadi. Olingan natijalar mintaqaviy raqamli iqtisodiyot siyosatini ishlab chiqishda, xususan, investitsiya resurslarini taqsimlashda elektron tijorat va umumiy iqtisodiy salohiyatni bir-biridan ajratilgan holda emas, balki yaxlit, o‘zaro ta’sir etuvchi tizim sifatida ko‘rib chiqish zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Tuychiev X. Hududiy iqtisodiyot salohiyatini statistik baholash (Qashqadaryo viloyati misolida). Raqamli iqtisodiyot, 8(8), 681–687 (2025). https://inlibrary.uz/index.php/digital-economy/article/view/123100
2. Elektron tijoratning zamonaviy iqtisodiyotga ta’sirini o‘rganish va uni rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlarini aniqlash. ResearchGate, 2023. https://www.researchgate.net/publication/378543140
3. O‘zbekistonda elektron tijoratning YAIMdagi ulushi va iqtisodiy o‘sishga ta’siri. Phoenix Publication, 2026. https://phoenixpublication.net/index.php/TTVAL/article/download/9937/9767/18600
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 1-maydagi PQ-4702-son[3] “Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishni reyting baholash tizimini joriy etish to‘g‘risida”gi qarori. https://lex.uz/uz/docs/-4803531
5. Mustafakulov Sh.X. O‘zbekistonda raqamli iqtisodiyot va elektron tijoratni rivojlantirish omillari. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 6(4), 25–37 (2021).
6. Kamilov A.T. Elektron tijorat infratuzilmasini rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlari. Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari jurnali, 4(2), 52–63 (2023).
7. Markaziy Osiyo mamlakatlarida elektron savdo tarkibi va biznes modellarining rivojlanish xususiyatlari. Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari, TDIU, 2026. https://dgeconomy.tsue.uz/index.php/dgeco/article/view/566

3 https://lex.uz/docs/-4803531

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 9/1

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz